

**Gminna
Biblioteka Publiczna
w Grzmiącej**

**PROGRAM FUNKCJONOWANIA
GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W
GRZMIĄCEJ**

Biblioteka Publiczna, zwłaszcza w małych oraz średnich miejscowościach, znajduje się obecnie w sytuacji, gdzie musi udowadniać jak ważną pełni rolę w społeczeństwie. Zmiany jakim ulega współczesny świat, zwłaszcza technologicznym, powoduje, iż użytkownicy mają większe oczekiwania co do oferowanych usług co powoduje, że są bardziej wymagający. Dzisiejszy czytelnik oczekuje szerokiej gamy wydarzeń i działań kulturalnych, spotkań autorskich, zajęć edukacyjnych, manualnych różnorodnych warsztatów, szkoleń, a także atrakcji w postaci uczestnictwa w lokalnych wydarzeniach kulturalnych.

Biblioteka Publiczna powinna funkcjonować w taki sposób, aby finansowanie tej instytucji jest decyzją słuszną, a każdy mieszkaniec gminy będzie miał pewność, że jest to instytucja niezbędna, a dostęp do biblioteki będzie miał każdy, niezależnie od wieku, płci, pochodzenia, wykształcenia i umiejętności, dlatego też ma ona możliwość udowodnienia w swym regionie, że biblioteka, to taka instytucja, której nic nie może zastąpić.

Dlatego też, w sytuacji w jakiej jest dzisiejsza biblioteka, która aby skutecznie pełnić rolę instytucji publicznej i aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom czytelników, musi poszukiwać nowych sposobów odpowiadania na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Samodzielnie pozyskiwać dodatkowe środki finansowe, które pochodzą m.in. z: dotacji z Biblioteki Narodowej, Budżetu Obywatelskiego, ogólnopolskich programów skierowanych do instytucji kultury oraz stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz rozwoju czytelnictwa.

Biblioteka powinna stale wykazać sens swojego istnienia, pokazując, jak przyczynia się do rozwoju lokalnych społeczności. Instytucja powinna stworzyć program dostosowany do lokalnych warunków, który uwzględnia samorozwój oraz wewnętrzne doskonalenie, kładąc nacisk na rozwijanie oraz umiejętności komunikacyjnych i współpracę.

Cele biblioteki publicznej wynikają bezpośrednio z jej misji i roli społecznej, związane z dostępem do informacji i wiedzy, to fundament, który stanowi istotę działania każdej biblioteki

- **Zapewnienie powszechnego i równego dostępu do zbiorów:** Udostępnianie książek, multimediiów, zasobów cyfrowych (e-booków, baz danych, audiobooków) oraz internetu wszystkim mieszkańcom, bez barier finansowych czy administracyjnych.

- **Dostarczanie rzetelnej informacji:** Pełnienie funkcji wiarygodnego źródła informacji w przeciwieństwie do niesprawdzonych treści dostępnych w internecie, a także pomoc w wyszukiwaniu i ocenie źródeł.
- **Wspieranie edukacji formalnej i nieformalnej:** Stanowienie zaplecza dla uczniów, studentów i osób dorosłych, które się doksztalają, poprzez udostępnianie lektur, materiałów naukowych i pomoc w korzystaniu z nich. Centralnym punktem misji jest dostępność. Biblioteka działa na rzecz wszystkich mieszkańców, bez wyjątku.
- **Wyrównywanie szans:** Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu, cyfrowemu i kulturalnemu, poprzez zapewnienie dostępu do zasobów i technologii osobom w każdym wieku, z różnym statusem materialnym, pochodzeniem czy niepełnosprawnościami.
- **Otwartość i inkluzywność:** Tworzenie przestrzeni przyjaznej, tolerancyjnej i bezpiecznej dla każdego użytkownika, wolnej od uprzedzeń i barier.

Biblioteka jest ważnym animatorem życia kulturalnego w społeczności lokalnej, związanej z kulturą i czytelnictwem

- **Promocja czytelnictwa:** Rozbudzanie pasji czytania we wszystkich grupach wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, poprzez organizację spotkań autorskich, warsztatów, konkursów i kampanii społecznych.
- **Organizacja życia kulturalnego:** Oferowanie zróżnicowanego programu wydarzeń (wystaw, prelekcji, koncertów, seansów filmowych), które wzbogacają lokalną ofertę kulturalną i przyciągają różnych odbiorców.

Integracja społeczna i aktywizacja, gdzie Biblioteka pełni funkcje społeczne, działając na rzecz spójności społeczności:

- **Budowanie "trzeciego miejsca":** Tworzenie bezpiecznej, przyjaznej i neutralnej przestrzeni do spotkań, dialogu i spędzania czasu wolnego, która jest alternatywą dla domu i pracy. Zapewnienie neutralnej, przytulnej przestrzeni, gdzie ludzie mogą się spotykać, rozmawiać, pracować zespołowo i spędzać czas wolny.

- **Integracja międzypokoleniowa i międzykulturowa:** Organizowanie działań łączących różne grupy mieszkańców. Realizacja programów łączących seniorów, osoby dorosłe, młodzież i dzieci, sprzyjających wymianie doświadczeń i wzajemnemu zrozumieniu.
- **Aktywizacja społeczna:** Zachęcanie mieszkańców do współtworzenia oferty biblioteki, angażowanie ich w wolontariat i projekty lokalne.
- **Wsparcie inicjatyw lokalnych:** Służenie jako platforma dla lokalnych organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i mieszkańców do realizacji ich własnych projektów i inicjatyw.

Współczesna biblioteka odpowiada na wyzwania społeczeństwa informacyjnego związanego z rozwojem kompetencji i innowacjami

- **Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu:** Uczenie mieszkańców (zwłaszcza seniorów i osób mniej zamożnych) obsługi komputera, internetu, smartfonów oraz e-administracji.
- **Rozwój kompetencji medialnych i informacyjnych:** Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy informacji, rozpoznawania fałszywych wiadomości (fake news) i bezpiecznego poruszania się w sieci.
- **Wprowadzanie innowacyjnych usług:** Stałe unowocześnianie oferty, wdrażanie nowych technologii (np. laboratoria innowacji, drukarki 3D, wirtualna rzeczywistość) i dostosowywanie przestrzeni do zmieniających się potrzeb użytkowników.
- **Wsparcie dla systemu oświaty:** Stanowienie zaplecza merytorycznego i lokalowego dla szkół i uczelni

Realizacja tych celów sprawia, że Biblioteka Publiczna jest instytucją niezbędną dla rozwoju nowoczesnego, demokratycznego i opartego na wiedzy społeczeństwa.

Wizją nowoczesnej i dostępnej dla wszystkich biblioteki, to biblioteka która działa jako łącznik między środowiskiem lokalnym a kulturą, historią i tradycją. Jest kreatywna i innowacyjna oraz otwarta, chętna do działania i współpracy, odpowiadamy na potrzeby środowiska i wyzwania cywilizacyjne. Ma wpływ na różne aspekty życia i aktywizację naszej społeczności. Biblioteka jest miejscem zaufania społecznego dzięki zaangażowaniu, i podejściu całego zespołu, jest dążenie do najwyższego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług zarówno w obszarze działalności kulturalnej jak i edukacyjnej, ale przede wszystkim w tej podstawowej – czyli i zapewnieniu dostępu do informacji oraz udostępnianiu zbiorów. Elementem polityki gromadzenia i kształtowania zbiorów jest selekcja zasobu bibliotecznego. Należy pamiętać, iż niekontrolowany przyrost zbiorów wpływa na ograniczenie ich użyteczności i jest równie szkodliwy jak niedobór podstawowych materiałów, ponieważ powoduje „zaśmiecanie” zbiorów, utrudniając dotarcie do poszukiwanych dokumentów. Prowadzi jednocześnie do zmniejszania powierzchni magazynowej przewidzianej na nowe nabytki.

Bardzo ważnym elementem działania biblioteki jest kontynuowanie inicjatyw edukacyjnych i kulturalnych takich jak: Klub Książki, Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie, Mała Książka Wielki Człowiek. Letnie wakacje i zimowe ferie dla dzieci, organizacja wyjazdów do innych instytucji kultury: opery, teatru i kina, różnorodne warsztaty tematyczne połączone z rękodziełem, to równie ważne wydarzenia potrzebne naszej społeczności.

Zaproponuj książkę, to pomysły na zakup zgłoszonej propozycji czytelniczej, przez użytkowników bibliotek.

Klub gier planszowych jako inicjatywa integracji międzypokoleniowej ma na celu zbliżenie osób w różnym wieku poprzez wspólną zabawę i naukę. W takim klubie będą mogli spotykać się młodsze pokolenia z seniorami, co sprzyja wymianie doświadczeń, historii i umiejętności. Gry planszowe są doskonałym narzędziem do budowania relacji, ponieważ łączą ludzi w przyjemny sposób, pobudzają do komunikacji i współpracy. W ramach klubu będziemy organizować regularne spotkania, podczas których uczestnicy wspólnie grają w różne tytuły, od klasycznych gier po nowoczesne strategie. Dzięki temu młodsze osoby mogą uczyć starszych graczy zasad nowych gier, a jednocześnie seniorzy mogą dzielić się swoją wiedzą o tradycyjnych grach, które mogą być mniej znane młodszej generacji. Tego

typu integracja nie tylko rozwija umiejętności społeczne, ale także przeciwdziała izolacji starszych osób, oferując im nowe znajomości i wsparcie w aktywnym spędzaniu czasu. Świetnym efektem ubocznym są także wspólne emocje i radość z gry, co prowadzi do tworzenia wartościowych więzi.

Z kolei klub filmowy, w bibliotece to inicjatywa łącząca pasjonatów kina, promująca kulturę oraz umożliwia wspólne przeżywanie filmowych emocji. Celem takiego klubu jest promowanie kultury filmowej, organizowanie wspólnych seansów filmowych, dyskusji na temat obejrzanych filmów oraz dzielenie się wiedzą o różnych aspektach kina, takich jak reżyseria, scenariusz, techniki filmowe czy historia filmu. Zakładając klub filmowy, ważne jest, aby stworzyć przyjazną atmosferę, w której każdy uczestnik będzie czuł się komfortowo dzieląc się swoimi przemyśleniami i pasją do kina. Klub filmowy w bibliotece, to świetna okazja do rozwijania pasji do kina, nawiązywania nowych znajomości oraz pogłębiania wiedzy o sztuce filmowej. To także przestrzeń do inspiracji i kreatywnego myślenia, która może przyciągać różnorodne grupy ludzi. Może być inicjatywą łączącą pasjonatów kina i książek gdyż wiele scenariuszy filmowych jest zaczerpniętych z książek. Dyskusja na temat adaptacji powieści otwiera kolejne pole do integracji i rozwoju osobistego społeczności gminnej.

W związku ze zmieniającą się rolą biblioteki oraz potrzebą posiadania konkretnych umiejętności i kompetencji, mobilizuje się pracowników do udziału w szkoleniach. Bibliotekarze angażują się w rozwój programów edukacyjnych, warsztatów i spotkań autorskich, co ma na celu promowanie czytelnictwa oraz rozwijanie umiejętności informacyjnych wśród użytkowników. Ponadto, współpraca z innymi instytucjami kultury oraz nauki jest istotnym elementem działań bibliotecznych. W miarę jak biblioteki ewoluują, kadra biblioteczna staje się coraz bardziej interaktywna, a jej pracownicy muszą być otwarci na innowacje i zmiany w obszarze zarządzania informacją. To sprawia, że rola kadry bibliotecznej jest niezwykle ważna w procesie kształtowania społeczeństwa informacyjnego i kulturowego. Warto również uwzględnić zatrudnienie pracowników z wykształceniem pedagogicznym, specjalistę ds. multimediiów oraz animatorów kultury.

Ponadto, zmiana godzinowa dostępności wszystkich placówek w pełnym wymiarze pracy oraz umożliwienie otwarcia placówek w soboty.

Przy realizacji zaproponowanego programu w wyżej wskazanych obszarach należy uwzględnić fakt, że Biblioteka jest organizmem żywym i zmienia się wraz z jej czytelnikami, a także jest dostępnym miejscem w środowisku lokalnym, której działalność kulturalna jest bezpłatna. Dlatego program rozwoju Biblioteki powinien być na bieżąco aktualizowany zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez czytelników wsłuchać się w ich sugestie. Współpracować z lokalnymi instytucjami i organizacjami. Należy podjąć wszelkie możliwe działania w pozyskaniu i utrzymaniu wysokich standardów w czytelnictwie.

mgr Sylwia Iwaszkiewicz